Noord- en Midden Limburg
RES Regionale Energie Strategie

Informatiebijeenkomst gemeenteraad

Gemeente Leudal 11 mei 2021

Inhoudsopgave

- Tijdspad voor energietransitie p3
- Wat is de RES? p4
- Waarom deze presentatie? p5
- Waar staan we? Planning p6
- Overzicht RES thema's en bouwblokken p9
- Thema samenwerken p11
- Thema energie besparen p15
- Thema duurzaam opwekken p19
- Thema warmte verdelen p28
- Thema proces & uitvoering p29
- Uitvoeringsconvenant p31
- Doorkijk na res 1.0 p32

Tijdspad voor energietransitie

Programma's

Nationaal Programma RES Regionale Energie Strategie

Uitvoeringsplannen Transitievisie Warmte

Kennis en Leerprogramma PAW Programma Aardgasvrije Wijken

Relevante Context

Wat is de RES?

- RES (Regionale Energie Strategie) onderdeel van de energietransitie (klimaatakkoord)
- De 15 gemeenten van Noord- en Midden Limburg vormen met Provincie Limburg, Waterschap Limburg en Enexis de RES-regio Noord- en Midden Limburg.
- Samen met inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden maken we een RES.
- We onderzoeken in aanloop naar RES 2.0:
  - Hoe we energie kunnen besparen zodat we minder op hoeven te wekken.
  - Waar en hoeveel duurzame elektriciteit in onze regio opgewekt kan worden.
  - Hoe we warmte kunnen verdelen.
  - Hoe we energie kunnen opslaan en transporteren.

Waarom deze presentatie?

- We hebben afgelopen maanden veel werk/stappen verzet, waarover we u graag bijpraten/informeren.

Regionale samenwerking

- Volksvertegenwoordigers vroegtijdig betrekken
- Afweging tussen lokale en regionale belangen
- Gemeenteraden actief informeren en ingaan op uitnodigingen van raden, colleges en andere stakeholders. Consulteren van raden, colleges en stakeholders.

Waarom is het betrekken van volksvertegenwoordigers van belang?

- Democratisch mandaat
- Hoogste bestuursorgaan
- Actieve informatieplicht van colleges naar raden/staten/AB

Waar staan we?

- 1 oktober 2020 Concept RES ingediend bij het Rijk. (technische fase)
- Uitwerken RES 1.0 (maatschappelijke fase)
  - Samen met inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden kijken wat we willen in onze regio.
- 1 juli 2021 vastgestelde RES 1.0 ingediend bij het Rijk
- Iedere twee jaar herzien

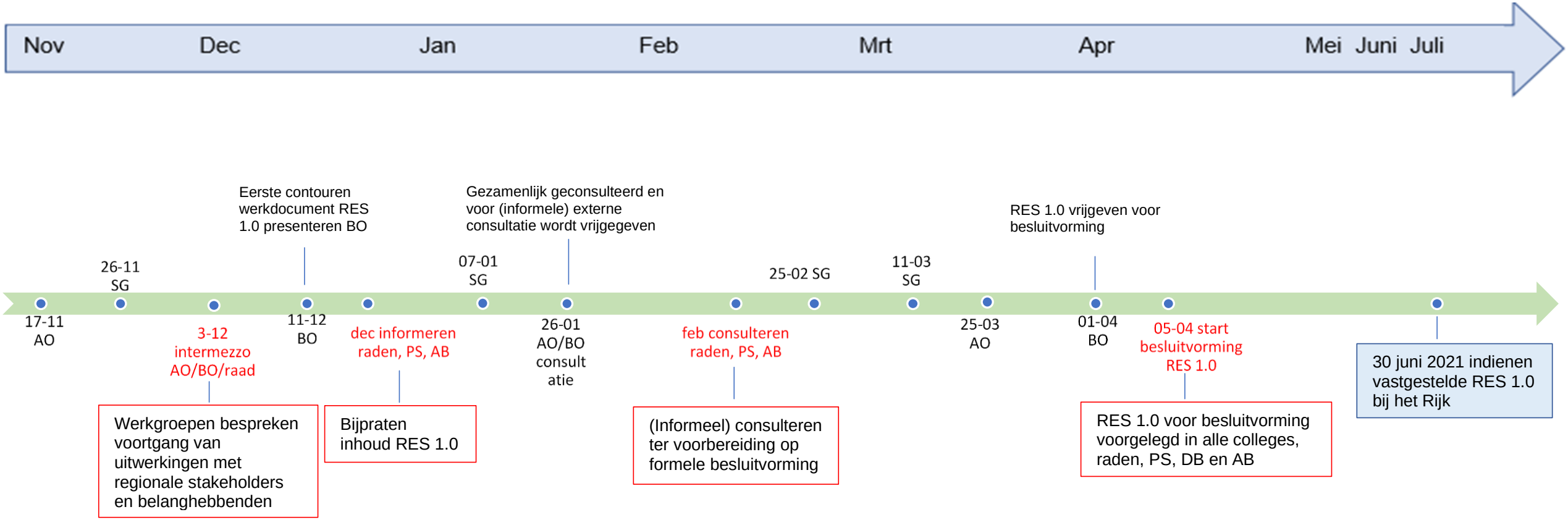

Planning uitwerken RES 1.0
Maatschappelijke fase

	2020				2021			
	Sep	Okt	Nov	Dec	Jan	Feb	Maa	April - Juni
Belang-hebbenden			Uitwerken RES 1.0 		RES 1.0 raadplegen volksvertegenwoordigers en belanghebbenden 			Besluitvorming RES 1.0 volksvertegenwoordigers
	1e intermezzo*		2e intermezzo	3e intermezzo	• Consultatiesessies klankbordgroep			
Volksvertegen-woordigers		Regionale werkgroep	Regionale werkgroep Regionale themasessies	Presentatie voorlopige RES 1.0	• Consultatiesessies volksvertegenwoordigers • Raadswerkgroepen			
Inwoners					• Inwoners consulteren via publieksversie RES 1.0 op website			

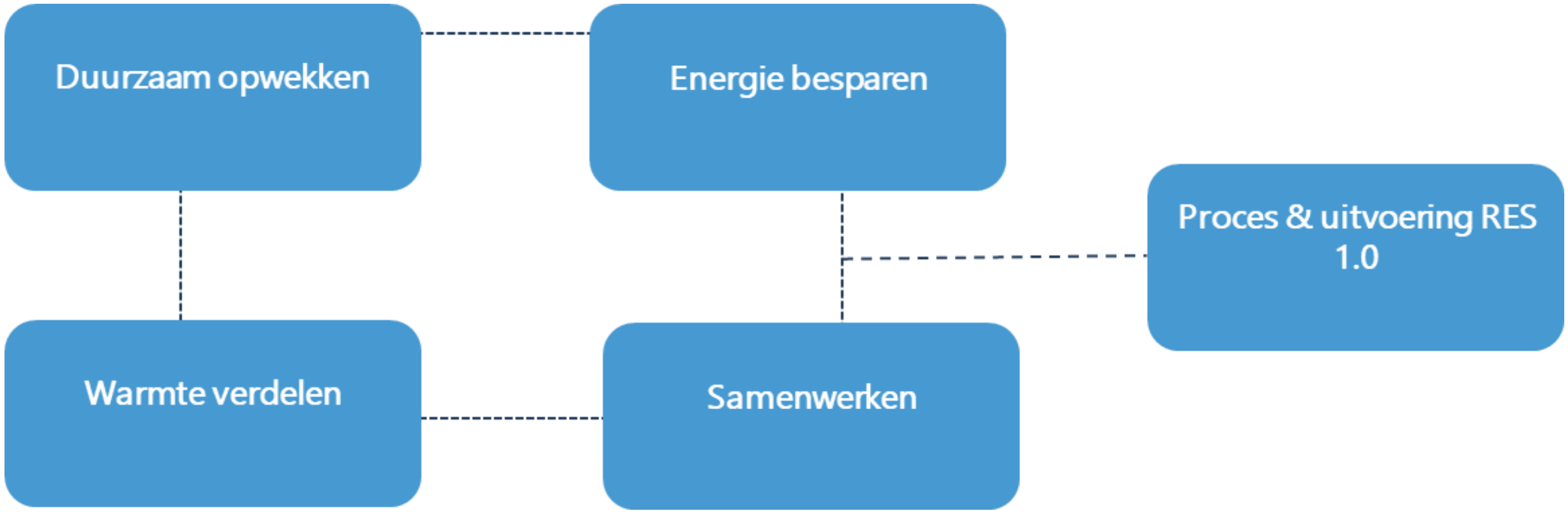
Planning uitwerken RES 1.0 Besluitvorming

- Besluitvormingsproces
  - Via AO en BO's met regelmaat afstemming, informeren, en besluitvorming.

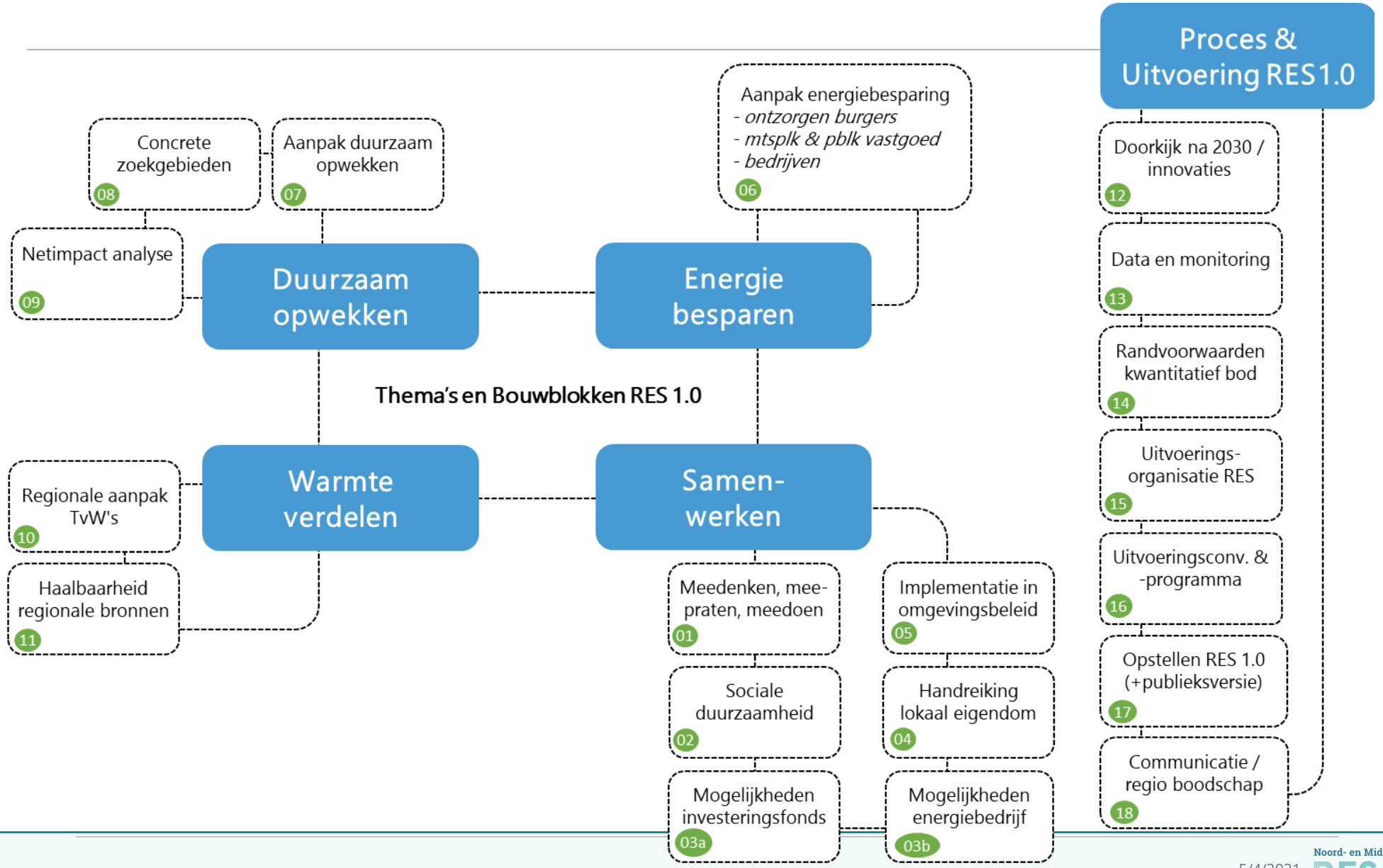

Overzicht RES thema's

Om te komen tot de RES 1.0 worden de 4 hoofdthema's uit de concept RES door de werkgroepen verder uitgewerkt in zogenaamde bouwblokken. Ook voor het proces rondom de RES 1.0 & de uitvoering wordt gewerkt met bouwblokken.

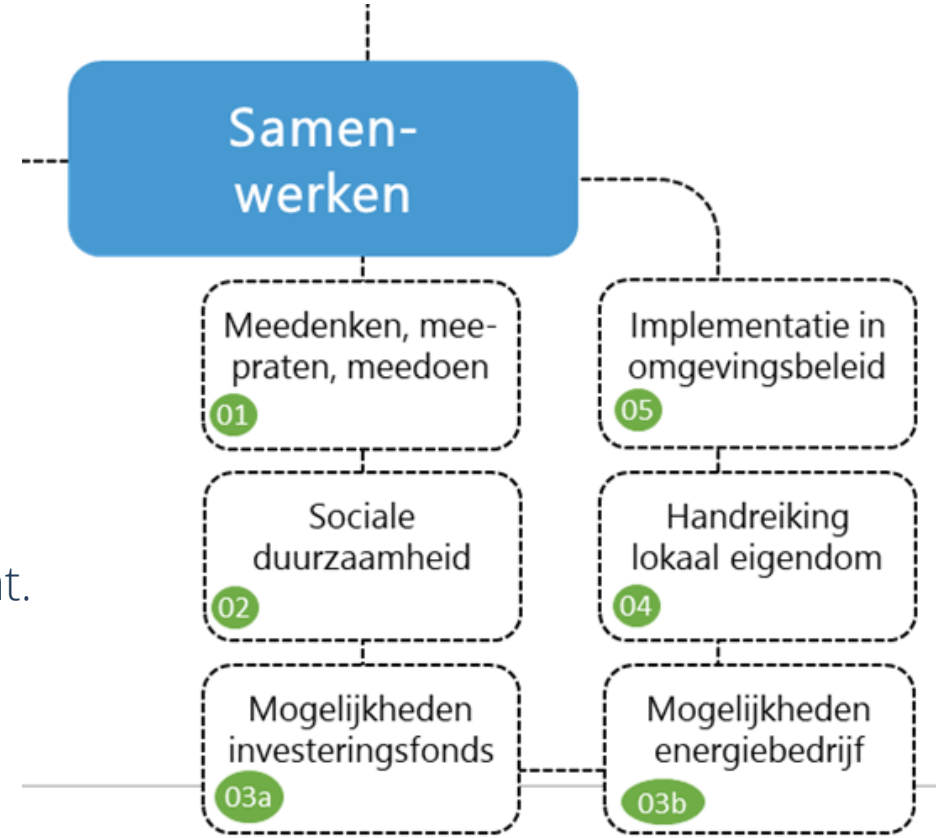

Overzicht RES thema's en bouwblokken

Thema Samenwerken

- **Energiebedrijf:** Als groeimodel. Start met stap 1: bundelen van kennis en ervaring binnen de huidige netwerkorganisatie.
- **Revolverend fonds:** BO heeft besloten vooralsnog geen revolverend fonds in te stellen.
- **Implementatie in omgevingsbeleid:** Borgen RES 1.0 in omgevingsbeleid met bestuursafspraken in uitvoeringconvenant.
- **Meedenken, meepraten, meedoen:** Participatieaanpak met als doel vergroten van maatschappelijk draagvlak.

Meedenken, meepraten, meedoen

Februari/maart 2020
Uitgangspunten-notitie

Oktoberi 2020
Concept RES

Juli 2021
RES 1.0.

Maart 2023
RES 2.0.

Klankbordgroep met regionale belangenorganisaties

Intermezzo's

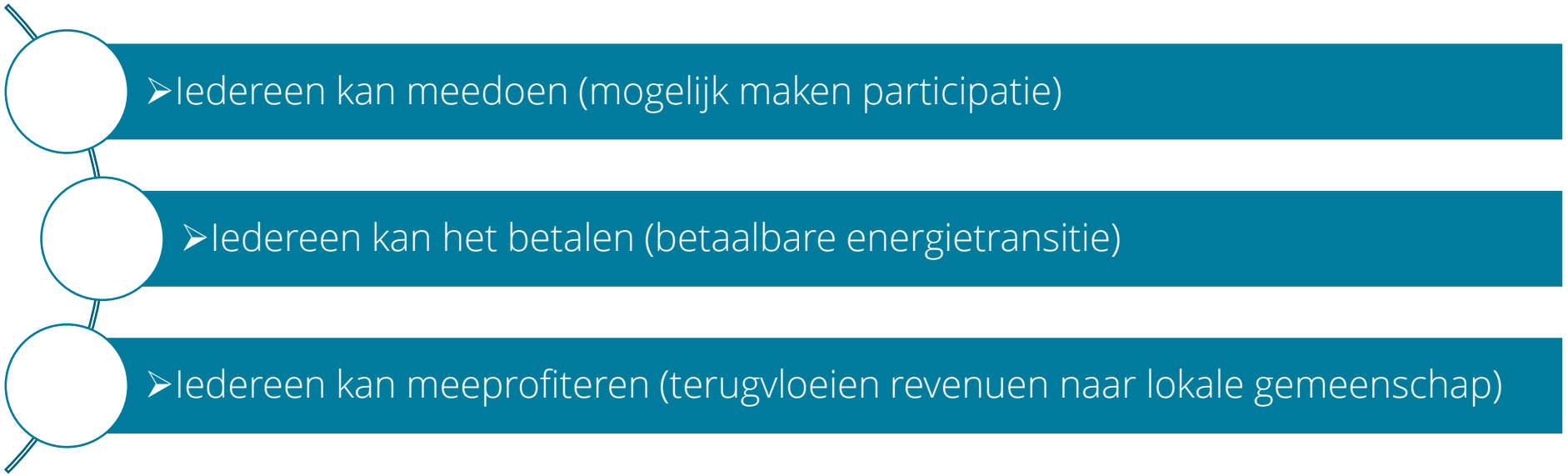
Regionale raadswerkgroep

Regionale sessies volksvertegenwoordigers

Inwoners

Sociale duurzaamheid

- Inpassen van sociale duurzaamheid in de RES.
- Borgen van maatschappelijke verbinding.
- 3 pijlers

Lokaal eigendom

- Middel om draagvlak voor energietransitie te versterken
- Middel om (project)baten in de lokale omgeving te laten landen
- Middel om open, gelijkwaardige en transparante projectsamenwerking te organiseren

- Doel:
  - Bereiken van streven om minimaal 50% lokaal eigendom bij grootschalige zon- en windprojecten te realiseren (= gemiddeld van alle projecten)
  - Bereiken van streven om lokaal medezeggenschap bij alle grootschalige zon- en windprojecten te realiseren

NB: Dit wordt nu besproken in BO in december 2020

Thema Energie besparen

→**DOEL:** 25% CO2-reductie in 2030 t.o.v. 2015 door energiebesparing en zonPV op dak

Gemeenten en andere partijen zijn al bezig met stimuleren energiebesparing, maar een versnelling is nodig. Dat kan door gemeenten zelfstandig gedaan worden of **in RES-verband**. Hiervoor wordt een **ontzorgingsprogramma** opgezet.

Uitwerking basis

Ontzorgingsprogramma RES NML

	Basisinfrastructuur	Modules
inhoud	• RES NML trekker Energiebesparing • Monitoren, evalueren en periodiek rapporteren	• Aanvullende modules bovenop basisinfrastructuur • Invulling op basis van behoeften gemeente(n)
voorwaarden	• Iedere gemeente draagt bij aan basisinfrastructuur (middelen, capaciteit + overleggen gegevens)	• Gemeente vrij om te kiezen of ze meedoet aan module • Deelnemende gemeenten bekostigen module
financiering	• Verplichte bijdrage per gemeente (benut hiervoor de middelen van het Rijk tbv uitvoering RES)	• Bijdrage wanneer gemeente deelneemt aan module • Specifieke onderwerpen: cofinanciering Provincie

Uitwerking woningen

Ontzorgingsprogramma per doelgroep

woningen

Cafetaria → keuze modules:

Toegevoegde waarde RES-verband: efficiënter, effectiever, vergroten kwaliteit en lerend vermogen, delen kosten.

Digitaal energie loket met backoffice	Energie coaches, ambassadeurs	Professionele energie adviseurs	Community of practice
▪ Actuele kennis: beantwoorden vragen gemeenten en burgers. ▪ Ontlast ambtelijke capaciteit. ▪ Regionale promotie campagne bespaart kosten.	▪ Gebruik lokale energie coöperaties, evt. pool van coaches. ▪ Kwaliteitsborging door uitwisseling kennis en trainingen. ▪ Evt. coördinatie door SELL (NMFL) en/of REScoop Limburg.	▪ Aanvulling op lokale ambassadeurs of coaches. ▪ Onafhankelijk advies. ▪ Helpt klant mee in hele proces van kiezen juiste maatregelen, offertes, oplevering.	▪ Goede voorbeelden en kennis uitwisselen bespaart tijd en verhoogt kwaliteit.

Uitwerking overig

Cafetaria → keuze modules:

Toegevoegde waarde RES-verband: efficiënter, effectiever, vergroten kwaliteit en lerend vermogen, delen kosten.

Ontzorgingsprogramma per doelgroep

gemeentelijk, maatschappelijk en commercieel vastgoed + bedrijven

Gebruik route-kaarten en andere instrumenten

- Voor gemeentelijk vastgoed.
- Gestructureerde aanpak, ontlast ambtelijke capaciteit.
- Betere mogelijkheid tot samenwerking.

Community of practice

- Uitwisselen aanpak intern proces en besluitvorming.
- Goede voorbeelden en kennis uitwisselen bespaart tijd en verhoogt kwaliteit.

Deelname aan provinciaal ontzorgings-programma

- Pool professionele adviseurs voor juiste maatregelen, offertes, oplevering.

Meer inzetten op besparingsplicht

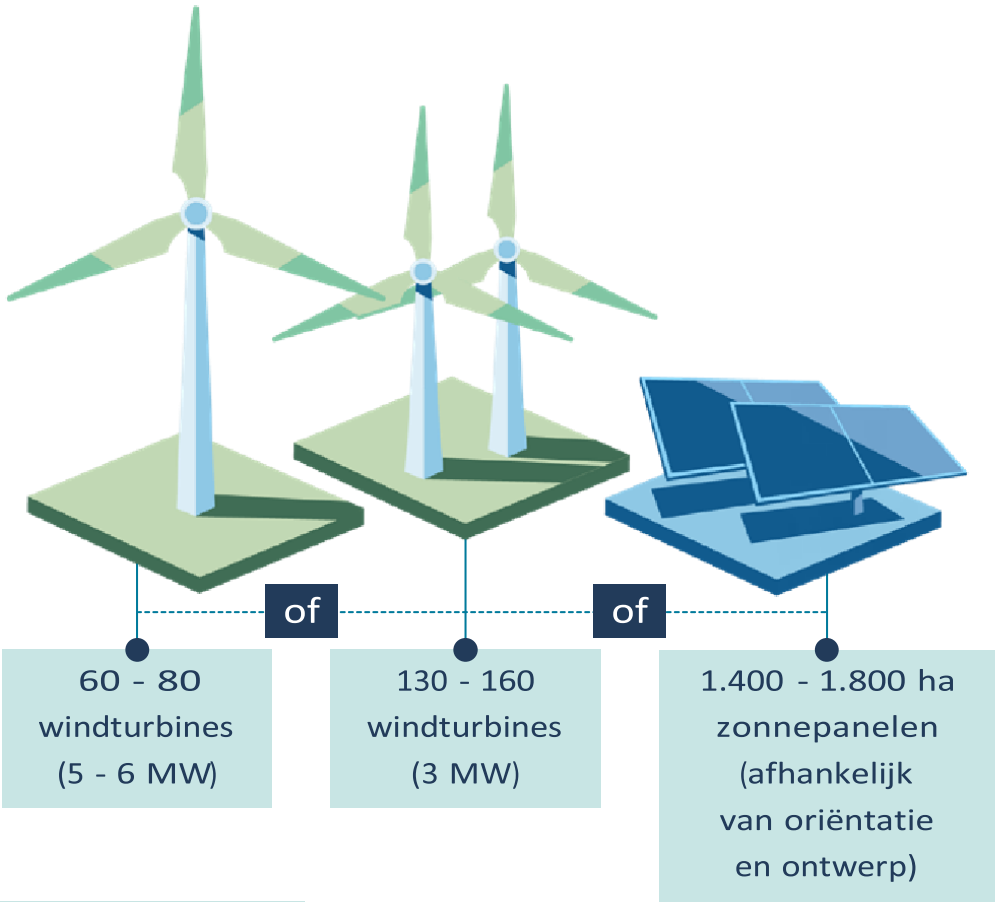
- Budget (van Rijk) beschikbaar stellen aan RUD.
- RUD opdracht geven uitvoeren toezicht op energiebesparing: 150 uren/jaar voor kleine gemeenten, 300 uur/jaar voor grote gemeenten.

Thema Grootschalige duurzaam opwekken

- **Ambitie:** 1200 GWh duurzame energie opwekken in 2030 (totale landelijke opgave is 35.000GWh).

- In RES 1.0 werken we potentiegebieden verder uit.
  - Globale potentiegebieden in kaart brengen
  - Afspreken wat regionaal en wat op gemeente niveau
  - Onderzoeken met welke andere sectoren we slim kunnen samenwerken

Hoeveel is 1.200 GWh?

Overzicht energieprojecten (1)

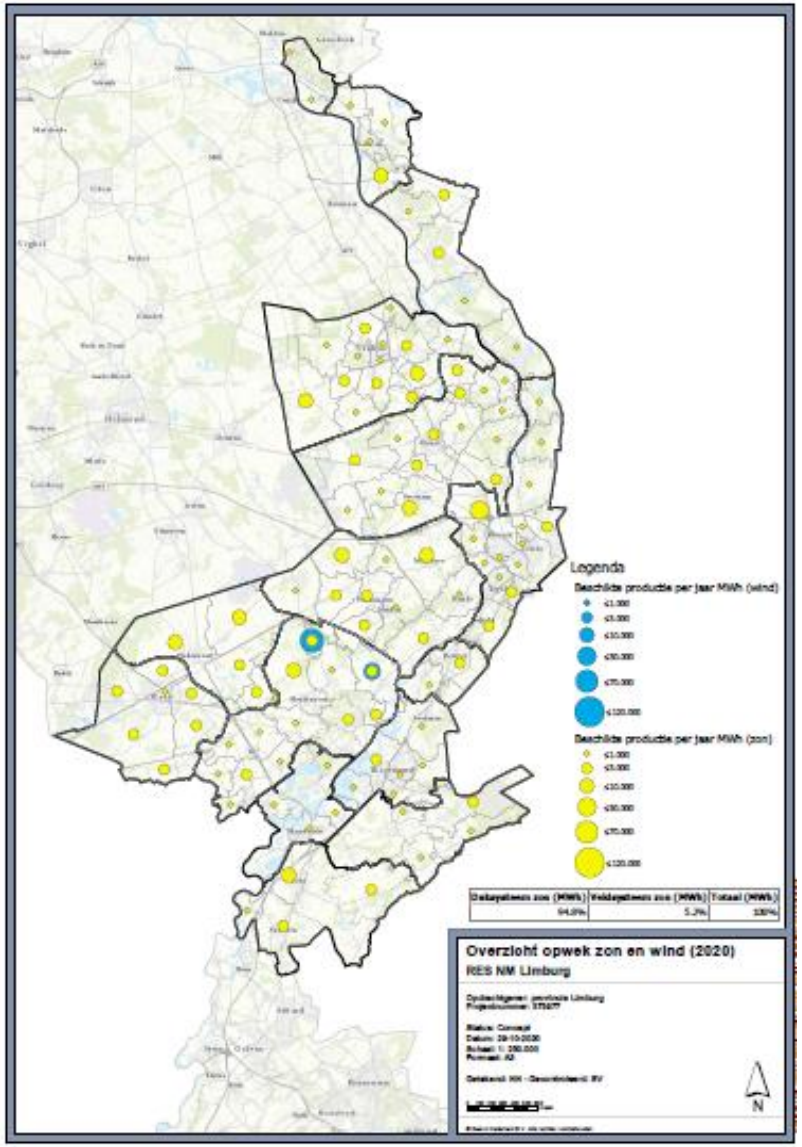
- De meest recente SDE-lijst is hiervoor gebruikt (*bron: RVO projecten in beheer SDE 22 sept 2020*).
- Op basis van deze SDE-lijst twee kaarten bijgevoegd:
  - Kaart 1: 2020 - Gerealiseerde energieprojecten RES-NML (zon-op-dak | zonneparken | windmolens)
  - Kaart 2: 2025 - Pijplijnprojecten RES-NML (zon-op-dak | zonneparken | windmolens)

Tabel 1: Gerealiseerde en pijplijnprojecten RES-NML

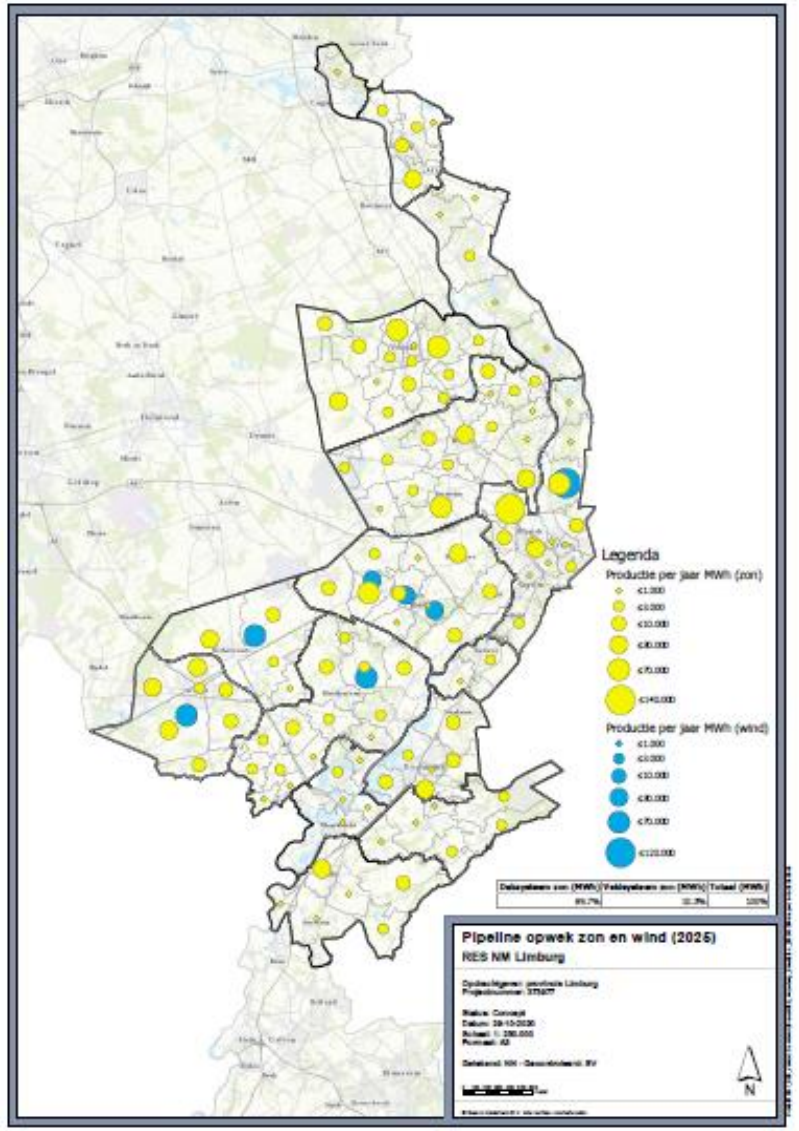
	Concept-RES (d.d. september 2019)	RES 1.0 (d.d. september 2020)
Gerealiseerde projecten (>15KWp)	Zon op daken: 101,1 GWh	Zon op daken: 149,7 GWh
	Zonneparken: 5,1 GWh	Zonneparken: 8,2 GWh
	Wind: 21,7 GWh	Wind: 47,4 GWh
	Totaal: 128 GWh	**Totaal gerealiseerd: 205 GWh**
Pijplijnprojecten met SDE-subsidie beschikking (gewogen)		Zon op daken: 331 GWh
		Zonneparken: 38,2 GWh
		Wind: 290,5 GWh
	540 GWh	**Totaal gewogen pijplijn: 660 GWh**
Energielandgoed Wells Meer	240 GWh	**240 GWh**
Totaal	908 GWh	**1105 GWh**

Overzicht energieprojecten (2)

Kaart 1:

Kaart 2:

Duurzaam opwekken (1)

Zon op dak

Pijplijnprojecten zon-op-dak (met SDE+ beschikking)	Verwachte elektriciteitsproductie	Gewogen slaginspercentage
885 projecten	662GWh	50% → 331GWh

- **Voorstel voor aanpak**:
  - Regionaal Versnellingsteam zon-op-dak
  - Ondersteuning naar versnelde realisatie
  - Professionele adviseurs
  - Aanpak trapsgewijs (50 daken eerste jaar – monitoring – 50 daken tweede jaar)

Duurzaam opwekken (2)

Zonneparken en wind

Gewogen pijplijnprojecten zonneparken (met SDE+ beschikking)	Gewogen pijplijnprojecten wind (met SDE+ beschikking)	Ambitieprojecten (nog geen SDE+ beschikking of omgevings-vergunning)
38 GWh	290GWh	Honderdtallen GWh zonneparken Tientallen GWh wind

- **Voorstel voor aanpak**:
  - Herbezinning aanpak concretisering zoekgebieden ivm grote hoeveelheid ambitieprojecten.
  - Daarna volgt aanpak zonneparken en wind

Netimpact analyse

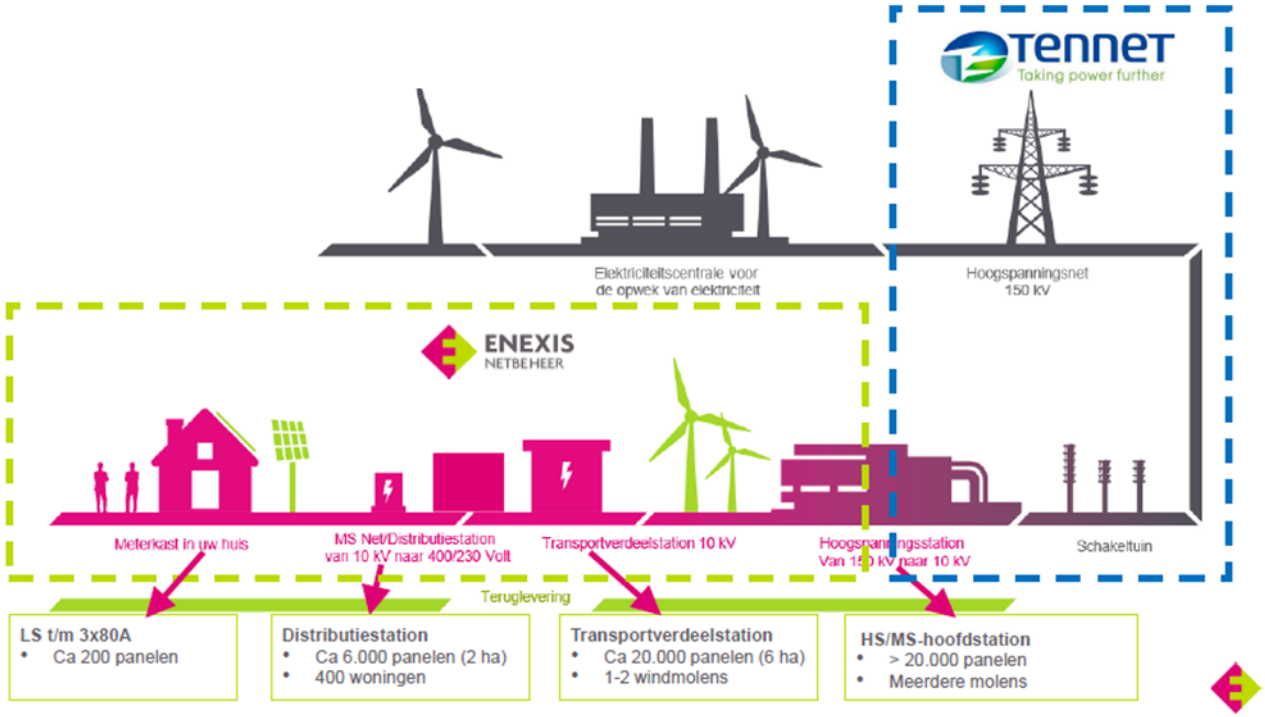

Netimpact advies Enexis:

- Uitbreiding (Enexis en Tennet) van netwerkcapaciteit is in alle scenario's nodig.
- Transportschaarste heeft nagenoeg geen invloed op pipeline projecten RES-concept bod. In schaarstegebieden, vooralsnog geen impact voor projecten tot en met 1,75 MW (2 ha zon PV).
- Om schaarste te voorkomen: van belang om regionale afspraken maken.
- Enexis kijkt ook naar impact van overige klimaattafels (o.a. industrie, mobiliteit en gebouwde omgeving)

Transportschaarste (1)

Infrastructuur

Wat is transportschaarste?

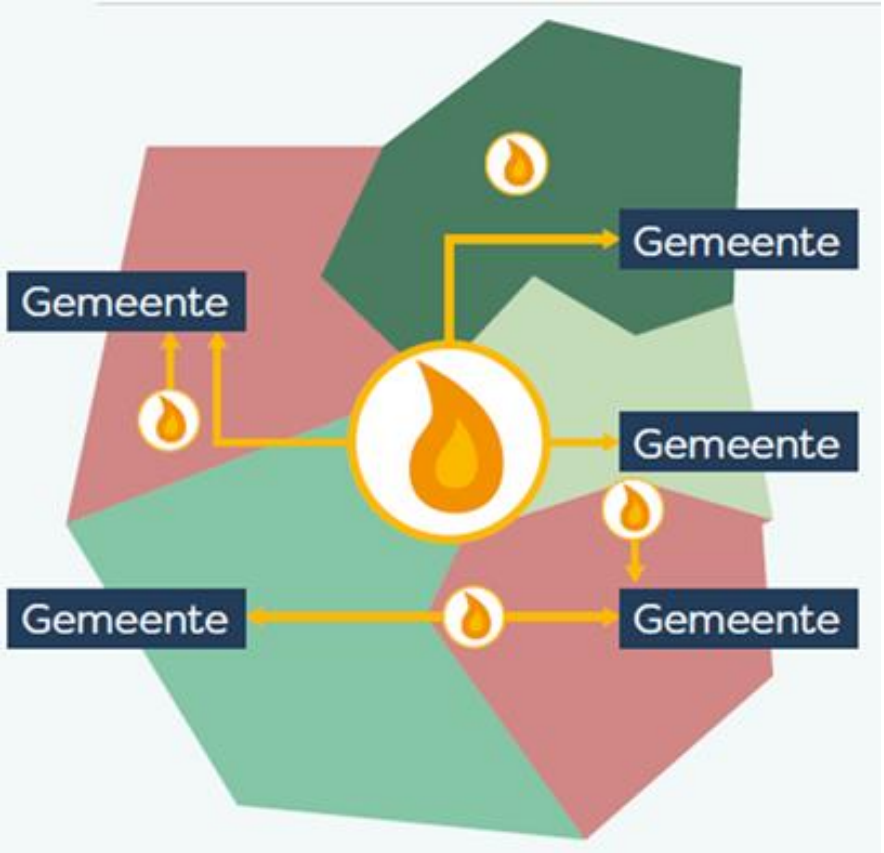
- Er ontstaan vraagstukken bij *teruglevering* (invoerders), NIET bij de vraag van elektriciteit (verbruikers).
- *Terug te leveren energie* kan niet meer worden afgevoerd via de bestaande infrastructuur
- Voornamelijk gebaseerd op knelpunten HS-lijnen Tennet.

Thema Warmte verdelen

Regionale aanpak TVW's: Gemeenten gaan individueel aan de slag met TVW's

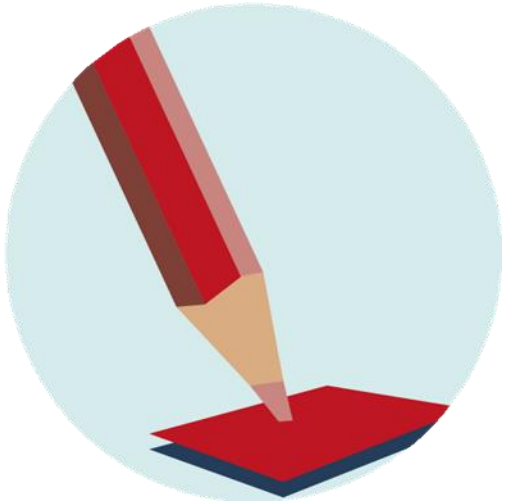
- **Haalbaarheid regionale bronnen:**
  - **Groengas:** Regionale beperkt. Nader onderzoek.
  - **Lage temperatuur aardwarmte:** Regionale beschikbaarheid onvoldoende duidelijk.
  - **Aquathermie:** Alleen lokaal. Nader onderzoek.
  - **Restwarmte:** Regionale zeer beperkt.
  - **Zonnethermie**: Alleen lokaal. Pilots in uitvoering.

Thema Proces & Uitvoering

- Data en monitoring:
  - Primair monitoren van afspraken uit de RES 1.0.
  - Secundair in beeld brengen van ontwikkelingen energietransitie.
  - Zoveel mogelijk gebruik van nationale en provinciale data.

- Randvoorwaarden bij kwalitatief RES 1.0 bod:
  - Randvoorwaarden waarvan wij als regio aan het Rijk meegeven dat die cruciaal zijn voor realiseren van ons bod.

Beleid Leudal

- Duurzaamheidsprogramma: meer dan energie, ook afval, circulaire economie
- Beleidskader grootschalige opwek zon en wind: zoekgebieden zijn al aangewezen
- Energiebesparingscampagne: Energiebesparen waarom niet!
- Aanpak zon op daken
- Plan van aanpak Transitievisie warmte: aardgasloos Leudal

Uitvoeringsconvenant RES 1.0

RES 1.0

- 5 thema's: Samenwerken, Energie Besparen, Duurzaam Opwekken, Warmte Verdelen, Proces & uitvoering
- De RES is een strategische verkenning en niet juridisch bindend voor derden

Uitvoeringsconvenant

- Op basis van RES 1.0 een convenant waarin we afspraken 'vastleggen' over de uitvoering van de RES 1.0.
- Wijze regionale samenwerking na 1 juli 2021 (bouwblok regionale uitvoeringsorganisatie)
- Bestuursafspraken (opbrengst bouwblokken en procesbeschrijving)
- Wordt begin 2021 opgesteld.

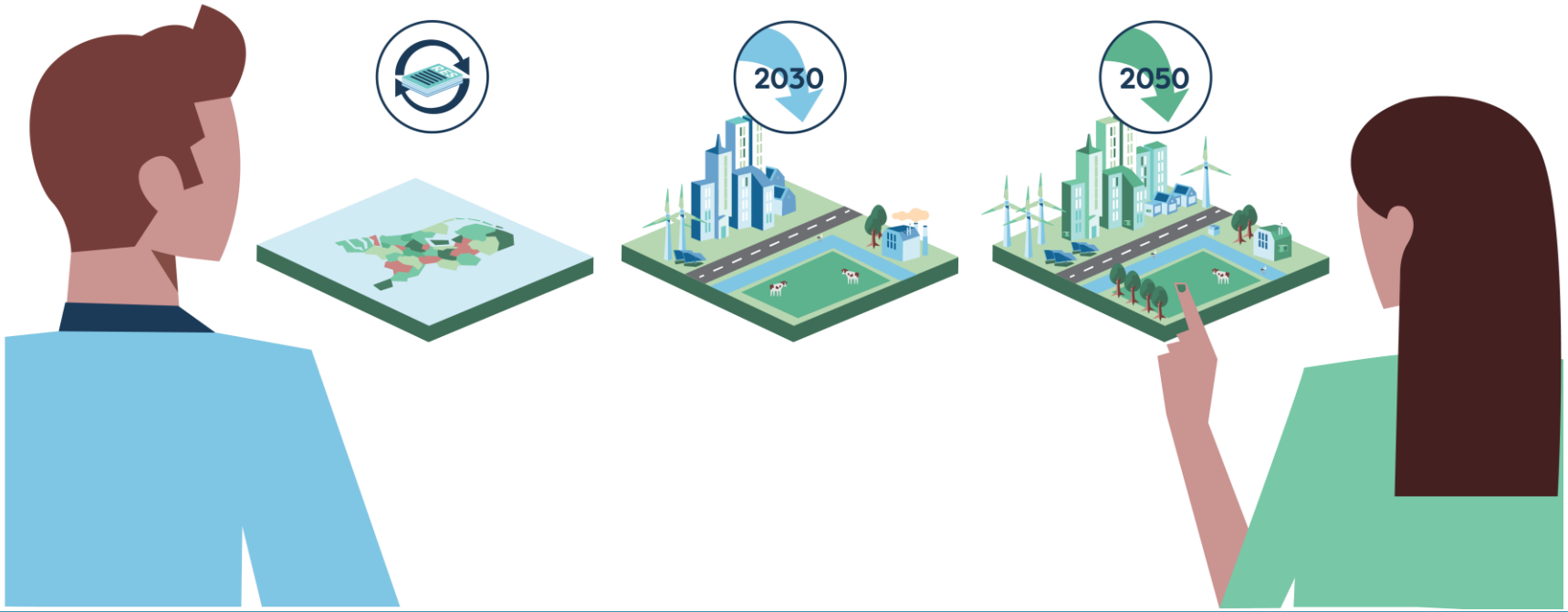
Uitvoering RES 1.0

- Regionale samenwerking na 1 juli 2021:
  - **Onderzoek** door BMC naar de mogelijkheden en wensen van regionale samenwerking in het kader van de energietransitie en de wijze waarop we dat kunnen realiseren in de regio. Welke wijze en welke regionale uitvoeringsorganisatie daarbij nodig is. Welke capaciteit bij elke gemeente is nodig?
  - **Besluitvorming** over toekomstige samenwerking mogelijk bij de vaststelling van de RES 1.0, zodanig dat de regionale samenwerking na 1 juli 2021 gecontinueerd kan worden.
  - **Financiering** door extra Rijksmiddelen voor gemeenten voor de uitvoering van het klimaatakkoord. De VNG heeft een onderzoek laten uitvoeren. De kosten bedragen circa 30 euro per inwoner per jaar.

Doorkijk na 2030

- Vraag naar duurzame elektriciteit groeit na 2030 verder door.
- RES 1.0 richt zich op de bewezen technieken, maar we kijken ook vooruit.
- Mogelijke innovaties en verwachte ontwikkelingen blijven we volgen, bijvoorbeeld waterstof en opslag in batterijen.

Dat doen we door een cyclisch proces met in 2023 de RES 2.0.

Vragen?

Contact: resnml@venlo.nl